

Regeringens proposition

2003/04:142

Ändring i lagen om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 19 maj 2004

Göran Persson

Hans Karlsson

(Näringsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten ändras. Ändringen innebär att Arbetsmarknadsstyrelsen och länsarbetsnämnderna får behandla personuppgifter även för tillhandahållande av information som behövs inom tillsynsverksamheten hos Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen. Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2005.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Förslag till lag om ändring i lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten	4
3	Ärendet och dess beredning	5
4	Tillsynen över arbetslöshetsförsäkringen	5
5	Tillhandahållande av information som behövs inom tillsynsverksamheten hos Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	7
6	Ikraftträdande och kostnader m.m.	8
6.1	Ikraftträdande	8
6.2	Kostnader m.m.	9
7	Författningskommentar	10
Bilaga 1	Sammanfattning av promemorian – Ändring i lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten	11
Bilaga 2	Förteckning över remissinstanserna	12
Bilaga 3	Lagrådets yttrande	13
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 19 maj 2004	14

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten

Nuvarande och föreslagna lydelse är utesluten här.

3 Ärendet och dess beredning

Den 19 december 2003 inkom Utredningen om en ny myndighet för tillsynen över arbetslöshetsförsäkringen (N 2002:17) med en skrivelse till regeringen där den behandlar Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens möjligheter att få del av personuppgifter som behandlas inom den arbetsmarknadspolitiska verksamheten (dnr N 2004/171/A). Utredningen föreslog att lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten skulle ändras dels genom att lagen tillförs ett nytt sekundärt ändamål, dels så att Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen får direktåtkomst till personuppgifter hos Arbetsmarknadsverket (AMV).

Inom Näringsdepartementet har upprättats en promemoria – Ändring i lagen (2002:546) om behandling i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten (dnr N2004/171/A). Promemorian innehåller förslag till ändring i lagen om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Frågan om direktåtkomst för Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen behandlas inte i promemorian utan frågan bereds inom Regeringskansliet.

Promemorian har remissbehandlats vid ett sammanträde den 5 april 2004. En sammanfattning av promemorians förslag finns i *bilaga 1*. Promemorians och lagrådsremissens lagförslag överensstämmer med propositionens. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 2*. Protokoll från remissammanträdet och en sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Näringsdepartementet (dnr N2004/171/A).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 22 april 2004 att inhämta Lagrådets yttrande. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 3*. Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran.

4 Tillsynen över arbetslöshetsförsäkringen

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (inspektionen) har som ny myndighet, sedan den 1 januari 2004, tillsyn över arbetslöshetsförsäkringen. Myndighetens uppgifter framgår av dess instruktion, förordningen (2003:1108) med instruktion för Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen. Det övergripande syftet med myndighetens verksamhet är att bidra till en ökad rättsäkerhet och likabehandling av de försäkrade samt att stärka legitimiteten i arbetslöshetsförsäkringen.

Inspektionen skall utöva tillsyn dels över arbetslöshetskassorna, ett ansvar som övertagits från Arbetsmarknadsstyrelsen (AMS), dels över rutiner för och handläggning av ärenden vid myndigheter inom AMV som påverkar rätten till arbetslöshetsersättning. Inspektionen skall även granska AMS utbetalning av statsbidrag till arbetslöshetskassorna.

Inspektionen skall utföra de uppgifter som följer av lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor och lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring. Tillsynen över arbetslöshetskassorna omfattar sammanfattningsvis regelgivning, registrering och godkännande, verksamhetskontroll samt verksamhetsanalys.

Arbetslöshetskassorna fattar beslut om och lämnar arbetslöshetsersättning vid arbetslöshet till de personer som uppfyller villkoren för ersättning. Ett beslut om arbetslöshetsersättning bygger dock på att arbetsförmedlingen vid länsarbetsnämnderna på olika sätt medverkar med underlag. Av 9 § lagen om arbetslöshetsförsäkring framgår bl.a. följande. Den arbetslöse skall vara anmäld hos arbetsförmedlingen för att ha rätt till arbetslöshetsersättning. Vidare skall den arbetslöse medverka till att en individuell handlingsplan upprättas i samråd med arbetsförmedlingen. Arbetsförmedlingen skall även meddela arbetslöshetskassan om den finner anledning att ifrågasätta en arbetslös persons ersättningsrätt i vissa fall (jfr 16 § förordningen [2000:628] om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten).

Vid arbetslöshetskassornas hantering av ärenden om arbetslöshetsersättning är information som kommer från länsarbetsnämndernas arbetsförmedlingar således av stor betydelse. I inspektionens tillsynsuppgifter ingår därför också att ha tillsyn över rutiner för och handläggning av ärenden vid myndigheter inom AMV som påverkar rätten till arbetslöshetsersättning.

AMS ombesörjer utbetalning av statsbidragen till arbetslöshetskassorna. Även denna hantering är föremål för inspektionens granskning. Vid denna hantering kan det förekomma att personuppgifter behandlas. Inspektionen skall också granska länsarbetsnämndernas handläggning och rutiner av ärenden hos arbetsförmedling om återkallande av anvisningar till arbetsmarknadspolitiska program. Även i dessa ärenden hos länsarbetsnämnderna, och hos AMS i de fall en länsarbetsnämnds beslut överklagats, kan det förekomma att personuppgifter behandlas vilka kan vara av intresse för inspektionen vid dess tillsyn över ärenden som rör återkallande av anvisningar till arbetsmarknadspolitiska program.

Härutöver har inspektionen även en operativ roll då den skall hantera ärenden och utfärda intyg som påvisar rätt till arbetslöshetsersättning för personer som avser att söka arbete i en annan stat inom Europeiska unionen (EU) eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Uppgiftsskyldighet

För att Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen snabbt och effektivt skall kunna utföra de uppgifter som ålagts den är den beroende av information och uppgifter som finns hos arbetslöshetskassorna och vid myndigheterna inom AMV. Både arbetslöshetskassorna och myndigheterna

inom AMV har en i lag reglerad uppgiftsskyldighet (90 § lagen om arbetslöshetskassor och 48 e § lagen om arbetslöshetsförsäkring).

Vissa uppgifter vid AMS och länsarbetsnämnderna kan vara föremål för sekretess (7 kap. 10 § sekretesslagen [1980:100]). Av 14 kap. 1 § sekretesslagen följer dock att sekretess inte hindrar att uppgift lämnas till annan myndighet om uppgiftsskyldigheten följer av lag eller förordning. På grund av uppgiftsskyldigheten i 48 e § lagen om arbetslöshetsförsäkring får alltså AMS och länsarbetsnämnderna lämna ut sekretessbelagda uppgifter som är av betydelse för inspektionens tillsynsverksamhet. När inspektionen erhåller uppgifter i sin tillsynsverksamhet vilka är föremål för sekretess överförs sekretessen till inspektionen (13 kap. 1 § sekretesslagen).

5 Tillhandahållande av information som behövs inom tillsynsverksamheten hos Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen

Regeringens förslag: Lagen (2002:546) om behandling av uppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten ändras så att det framgår att AMS och länsarbetsnämnderna får behandla personuppgifter för tillhandahållande av information som behövs inom tillsynsverksamheten hos Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanser: *AMS, Arbetslöshetskassornas Samorganisation, Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, Landsorganisationen i Sverige, Sveriges Akademikers Centralorganisation, Föreningen Svenskt Näringsliv och Statskontoret* har tillstyrkt förslaget eller lämnat förslaget utan erinran.

Bakgrund: Lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten skall tillämpas vid behandling av personuppgifter i AMV:s arbetsmarknadspolitiska verksamhet. Lagen gäller personuppgifter om arbetssökande, arbetsgivare, kontaktpersoner och andra personer som omfattas av verksamheten (1 §). Lagen gäller för samma behandlingar av personuppgifter som personuppgiftslagen reglerar (2 §).

I lagen anges de primära ändamål för vilka myndigheterna inom AMV får behandla personuppgifter inom den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Personuppgifter får behandlas endast för handläggning av ärenden som rör den arbetsmarknadspolitiska verksamheten, publicering av platsinformation, planering, metodutveckling, tillsyn, uppföljning, resultatredovisning och utvärdering av den arbetsmarknadspolitiska verksamheten, framställning av oidentifierad statistik, och samarbete på det arbetsmarknadspolitiska området inom Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet samt enligt överenskommelsen den 6 mars 1982 om en gemensam nordisk arbetsmarknad (4 §).

Av lagen framgår vidare sekundära ändamål (5 §). AMS och länsarbetsnämnderna får behandla personuppgifter även för tillhandahållande av information som behövs utanför AMV:s verksamhet. De myndigheter som anges är Riksförsäkringsverket, Centrala studiestödsnämnden och Skatteverket. Dessutom anges arbetslöshetskassorna och de allmänna försäkringskassorna. Informationen skall utgöra underlag för beslut om och kontroll av t.ex. ersättningar och skatt. Möjligheten för myndigheterna inom AMV att behandla personuppgifter för tillhandahållande av information till inspektionen nämns dock inte i lagen.

Skälen för regeringens förslag: Som redovisats i föregående avsnitt behöver inspektionen i sin tillsynsverksamhet få del av uppgifter från AMS och länsarbetsnämnderna. Dessa myndigheter har därför en uppgiftsskyldighet i förhållande till inspektionen enligt 48 e § lagen om arbetslöshetsförsäkring. För att AMS och länsarbetsnämnderna skall kunna uppfylla denna uppgiftsskyldighet behöver de behandla personuppgifter. Regeringen föreslår därför att lagen om behandling av uppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten ändras så att det framgår att AMS och länsarbetsnämnderna får behandla personuppgifter för tillhandahållande av information som behövs inom tillsynsverksamheten hos inspektionen.

Datainspektionen anser att det bör övervägas att närmare reglera vilka uppgifter som får behandlas för det nya sekundära ändamålet som nu föreslås. *Datainspektionen* föreslår att det direkt av lagtexten eller i den anslutande förordningen bör framgå att det endast är uppgifter som behövs för den preciserade verksamheten hos inspektionen, som omfattas av det nya sekundära ändamålet. Regeringen vill i detta sammanhang erinra om att det redan framgår av förordningen (2003:1108) med instruktion för Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen vilken verksamhet vid AMS och länsarbetsnämnderna som är föremål för inspektionens granskning. Genom den föreslagna ändringen kommer inspektionen ha rätt att ta del av personuppgifter som härrör från dessa särskilt angivna verksamheter. Detta avser samtliga personuppgifter som är av relevans för tillsynsverksamheten hos inspektionen. Regeringen anser således att det inte behövs ett förtydligande i denna del.

6 Ikraftträdande och kostnader m.m.

6.1 Ikraftträdande

Regeringens förslag: Den föreslagna ändringen i lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten skall träda i kraft den 1 januari 2005.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna har motsatt sig förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Det är angeläget att förslaget kan träda i kraft så snabbt som möjligt. Detta bedöms tidigast kunna ske den 1 januari 2005.

6.2 Kostnader m.m.

Förslaget bedöms inte få några ekonomiska konsekvenser.

7 Författningskommentar

Förslag till lag om ändring i lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten

5 §

I paragrafen behandlas för vilka ändamål som uppgifter får tillhandahållas för verksamheter utanför AMV:s myndighetssfär.

Enligt den nya *punkten 3* får uppgifter behandlas för tillhandahållande av sådan information som behövs inom tillsynsverksamheten hos Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen. Det gäller personuppgifter som behövs hos inspektionen vid dess tillsyn över ärenden som rör arbetslöshetsersättning och återkallande av anvisningar till arbetsmarknadspolitiska program och som finns vid myndigheterna inom AMV:s myndighetssfär.

Bilaga 1 Sammanfattning av promemorian – Ändring i lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten

Inom Näringsdepartementet har utarbetats förslag till att lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten ändras. Ändringen innebär att Arbetsmarknadsstyrelsen och länsarbetsnämnderna får behandla personuppgifter även för tillhandahållande av information som behövs inom tillsynsverksamheten hos Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen.

Bilaga 2 Förteckning över remissinstanserna

Datainspektionen, Statskontoret, Arbetsgivarverket, Juridiska fakulteten vid Stockholms universitet, Arbetsmarknadsstyrelsen, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering, Landstingsförbundet, Svenska kommunförbundet, Landsorganisationen i Sverige, Tjänstemännens Centralorganisation, Sveriges Akademikers Centralorganisation, Föreningen Svenskt Näringsliv, Arbetslöshetskassornas Samorganisation.

Bilaga 3 Lagrådets yttrande

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2004-04-29

Närvarande: f.d. regeringsrådet Karl-Ingvar Rundqvist, justitierådet Torgny Håstad och regeringsrådet Göran Schäder.

Enligt en lagrådsremiss den 22 april 2004 (Näringsdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Jonas Ragell.

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Näringsdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 19 maj 2004

Närvarande: statsministern Persson, ordförande, och statsråden Ulvskog, Freivalds, Sahlin, Pagrotsky, Östros, Messing, Engqvist, Lövdén, Ringholm, Bodström, Sommestad, Karlsson, Lund, Nykvist, Nuder, Björklund, Holmberg, Jämtin

Föredragande: statsrådet Karlsson

Regeringen beslutar proposition 2003/04:142 Ändring i lagen om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.